

ENGLJSKI PRVOSTEPENI SUD

Presuda od 7. X 1974.

Chapman c/a Ward

Sudac: Justice Stocker

Automobilska nesreća - Upotreba sigurnosnog pojasa sa strane suputnika - Suputnik nije kriv što nije upotrijebio sigurnosni pojas ako je iz konkretnih okolnosti mogao zaključiti da će vožnja biti sigurna - Pod ovom pretpostavkom vozač koji je štetu prouzročio odgovara za punu naknadu štete i nema pravo zahtijevati da se jedan dio štete prebaci na suputnika koji nije upotrijebio sigurnosni pojas

Tužiteljica M.M. Chapman se 15.XI 1972. godine vozila u automobilu tužene K.M. Ward seoskom cestom između Duxforda i Cambridgea, kad je automobil naglo skrenuo sa ceste, uspeo se na travnjak uz cestu i udario u telegrafski stup. Tom je prilikom tužiteljica pretrpjela tjelesne povrede i ustala tužbom protiv tužene, koja je upravljala automobilom, tražeći naknadu štete zbog tjelesnih povreda pretrpljenih u sudaru. U vrijeme nesreće tužiteljica je sjedila na prednjem sjedištu i nije imala sigurnosni pojas, iako je automobil njime bio opskrbljen. Naime, sigurnosni pojasevi u tom automobilu bili su drugog tipa od onoga kojeg je tužiteljica naučila upotrebljavati u automobilu svog supruga, te je prilikom ulaska u automobil imala poteškoća oko njegovog pričvršćivanja; da se ne bi time zamarala odlučila se voziti bez sigurnosnog pojasa. Treba dodati da je tužiteljica znala da tužena vozi već 13 godina i da za čitavo to vrijeme nije nikad imala prometne nezgode. Tužena također nije imala sigurnosni pojas, niti je nagovarala tužiteljicu da ga pričvrsti.

Prilikom nesreće tužiteljica je pretrpjela potres mozga (posljedica kojega su česte glavobolje), ogrebotine po licu, gubitak 6 zuba, povrede desnog koljena, prijelom lijeve koljenice i povredu lijevog gležnja.

Tužena je priznala svoju nemarnost (negligence) u uzrokovanju nesreće, a time i obvezu naknade štete, ali je uložila prigovor o propustu tužiteljice da upotrijebi sigurnosni pojas čime bi tjelesne povrede bile otklonjene ili barem umanjene. Tužena je dokazala da je tužiteljica znala da se sigurnosni pojas nalazi u automobilu, također je bila upoznata s prednostima njegovog korištenja, a trebala je dokazati do stupnja vjerojatnosti da bi tjelesne povrede bile izbjegnute ili umanjene da je tužiteljica upotrijebila sigurnosni pojas.

nosni pojas. Pred sudom je izveden dokaz uvidom u statističke podatke o automobilskim nezgodama, koji pokazuju da upotreba sigurnosnog pojasa smanjuje rizik tjelesne povrede za 50%. Također, raspravljeno je mišljenje vještaka po kojem tužiteljica ne bi bila u trenutku nesreće odbačena na prednje staklo automobila. Sudac je na temelju ove ocjene izveo zaključak da bi se samo povrede lica i glave mogle smanjiti upotrebom sigurnosnog pojasa, međutim te su ozljede upravo i dominantne. Ukoliko bi se u ovom slučaju mogla konstruirati sukrivnja oštećenog, ona bi - prema stavu suda - iznosila 15%.

Najvažniji pravni problem u ovom sporu je pitanje da li se propust stavljanja zaštitnog pojasa može smatrati sukrivnjom tužiteljice za tjelesne povrede pretrpljene u sudaru. Naime, očito je da eventualna krivnja tužiteljice ne može imati nikakve uzročne veze sa samom nesrećom, za koju je isključivo kriva tužena.

Konstatirano je najprije da pravno mišljenje suda zauzeto u ovom slučaju nikako ne dovodi u pitanje razboritost i korisnost nošenja sigurnosnog pojasa, ali sama činjenica da je nešto razborito ne daje dovoljnu podlogu za konstrukciju krivnje (negligence) ukoliko se netko tako ne ponaša. Propust da se neka osoba ponaša onako kako bi po mišljenju većine bilo razumno nije dovoljan da se takvo ponašanje kvalificira kao "negligence", povreda dužnosti da se vodi briga o svom postupanju (breach of the duty of care). Da bi postojala "contributory negligence", sukrivnja oštećenog, potrebno je da je oštećeni razumno trebao predvidjeti da, ukoliko se ne bude ponašao kao razumna osoba, može biti i sam povredjen, ali u svom predviđanju treba uzeti u obzir i nemarnost drugih osoba.

Sud je, da bi donio odluku o tome postoji li "contributory negligence" u konkretnom slučaju, konzultirao dva poznata precedenta: O'Connell v. Jackson (1972) u kojem je sud bio mišljenja da, iako bi nošenje zaštitne kacige bitno smanjilo povrede glave motoriste koji se sudario s automobilom, a pritom nema utjecaja na sam sudar, u tom slučaju postoji sukrivnja i to u visini od 15%, jer se motoristu može pripisati da se ponašao nerazumno; te Jones v. Livox (1952) koji daje načelno mišljenje o tome što se ima smatrati pod "contributory negligence".

Noviji slučaj, Toperoff v. Mor (1974), daje precizna uputstva sudu kako da rješava slične slučajeve. Naime, pitanje postojanja sukrivnje oštećenog ne može se rješavati bez da se uzmu u obzir sve okolnosti slučaja, naročito što se tiče postojanja dužnosti oštećenog da poduzme

razumne mjere za očuvanje osobne sigurnosti, a zbog opće poznate i konstantne opasnosti koju predstavlja cestovni promet takva dužnost je ovdje očita. Međutim, sud je zauzeo stajalište da se pozicija motorista ne može usporedjivati s položajem i sigurnošću putnika u automobilu, te da su potrebne izvjesne mjere opreza jedino ukoliko vozač nije pouzdana osoba. Očito je da je najvažniji problem određivanje onih rizika koji uzrokuju dužnost svake osobe da dolaskom u susret s takvim rizikom poduzme razumne mjere za očuvanje svoje sigurnosti.

Prije izlaganja svog konačnog stava sud je još jednom analizirao relevantne okolnosti slučaja: činjenicu da je tužena iskusan i dobar vozač, činjenicu da tužena sama nije nosila sigurnosni pojas, niti je to preporučila svojem suputniku, činjenicu da je tužiteljica prilikom ulaska u automobil pokušala pričvrstiti sigurnosni pojas ali je zbog poteškoća odustala; u ovom se slučaju - vožnja danju uskom seoskom cestom - zaista ne može pripisati tužiteljici dužnost da predvidi mogućnost nastanka nesreće i poduzme mjere sigurnosti. Na temelju tih nesumnjivo utvrđenih činjenica i načelnih stavova sudske prakse sud je odbio kao neosnovan prigovor tužene o sukrovnji tužiteljice za tjelesne povrede pretrpljene u prometnoj nesreći i dosudio tužiteljici naknadu štete u iznosu od 1.500 funti, te s obzirom na prirodu povreda glave (potres mozga, privremena amnezija nakon nesreće, nošenje umjetnog zubala kao posljedica nesreće.....) dodatnu naknadu od 94 funte, te kamate i troškove postupka.

(LLR 1975,1, str.309)

K.T.

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 9.III 1977.

Cie des Bananes c/a Sté
Martin et cie, Cie d'as-
surances Rhin et Moselle
i 14 osiguratelja

Prijevoz stvari morem - Transportno osiguranje tereta - Šteta prouzročena požarom na brodu - Za štetu prouzročenu požarom na brodu brodar ne odgovara ako nije osobno kriv - Pod štetom prouzročenom požarom, pored štete koju je prouzročila vatra, obuhvaća se i ona šteta koja je nužna neposredna posljedica gašenja požara - Prema francuskoj polici osiguranja "FAP osim" osiguratelj pokriva rizike ne samo za štetu koja